

STOMATOLOGLARNING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI

Husanova Sevinch

Toshken Kimyo xalqaro universiteti

"Davolash ishi" yo'nalishi 2- bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Stomatologiya tarixi, uning kelib chiqish bosqichlari haqida so'z boradi. Shu bilan birga zamonaviy stomatologiya va Tish kasalliklarini oldini olish va davolash haqida aytib o'tiladi

Kalit so'zlar: Tish, og'iz bo'shlig'i, stomatologiya tarixi, tish kasalliklari, karis.

Аннотация: В данной статье рассказывается об истории стоматологии и этапах её развития. Также рассматриваются современная стоматология, профилактика и лечение зубных заболеваний.

Kirish

Stomatologiya (tish shifokorligi) tarixi insoniyatning dastlabki davrlariga borib taqaladi. Qadim zamonlardan boshlab, odamlar og'iz sog'lig'i va tish bilan bog'liq muammolarni davolashga uringanlar. Quyida stomatologiya tarixi bosqichlari haqida qisqacha ma'lumot keltirilgan

Qadimgi davr:

Eramizdan avvalgi davrlar: Qadimgi Misr, Yunoniston va Rimda stomatologiyaning boshlang'ich shakllari rivojlangan. Misrda eramizdan avvalgi 5000 yilda tish og'rig'ini shifolashda tish qurtlari nazariyasiga ishonilgan.

Eramizdan avvalgi 2000 yillar: Babilon va Hindistonda ham tish kasalliklarini davolash haqida yozma manbalar mavjud bo'lib, u yerda tish qurtlari nazariyasi keng tarqalgan.

O'rta asrlar:

O'rta asr Yevropasi: Bu davrda stomatologiya unchalik rivojlanmagan edi. Tishlarni asosan sartaroshlar tortgan va oddiy tish bilan bog'liq muolajalarni amalga oshirganlar.

11–13-asrlar: Arab olimi Avitsenna (Ibn Sino) o'zining "Tib qonunlari" kitobida tish kasalliklari va ularni davolash usullari haqida yozib qoldirgan.

18–19-asrlare Perre Fauchard: 1728 yilda fransuz shifokori Pyer Foshard zamonaviy stomatologiyaning asoschisi hisoblanadi. U o'zining stomatologiyaga oid kitobida tish kasalliklari va ularning davolash usullari haqida ilmiy yondashuvni ilgari surgan. 19-asr: Bu davrda stomatologiya ilmiy va texnologik rivojlanishni boshidan kechirgan. Dental asbob-uskunalar va tish protezlari rivojlanib, tish tozalash, plombalash va tortish texnikalari mukammallashgan.

Zamonaviy davr:

XX asr: Tibbiyotda tish implantatsiyasi, rentgen nurlari yordamida tashxis qo'yish, plombalash materiallari va zamonaviy og'riqsizlantirish usullari rivojlandi. Stomatologiya alohida fan sifatida e'tirof etilib, oliy ta'lim muassasalarida stomatologik yo'nalishlar ochildi.

XXI asr: Bugungi kunda lazer texnologiyasi, kompyuter tomografiyasi va genetik tahlillar stomatologik muolajalarni ancha qulay va samarali qilishga yordam bermoqda. Shunday qilib, stomatologiya fani tarix davomida katta o'zgarish va rivojlanishni boshdan kechirdi va hozirgi kunda keng ko'lamli xizmatlarni taklif etadigan murakkab tibbiy soha hisoblanadi.

Stomatologlar bugungi kunda jamiyat salomatligi uchun muhim rol o'ynaydigan tibbiyot mutaxassislari hisoblanadi. Ularning ahamiyati bir necha jihatlarida namoyon bo'ladi:

1. Og'iz va tish sog'lig'ini saqlash;

Stomatologlar og'iz bo'shlig'i, tishlar, milkar va boshqa og'iz tuzilmalarining sog'lig'ini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi. Ular muntazam ko'riklar orqali og'iz kasalliklarini oldini olish va davolashni amalga oshiradi. Tish kariesi, milk yallig'lanishi (gingivit), parodontoza kabi kasalliklar stomatologlar nazorati ostida davolanadi

2. Kasalliklarning oldini olish; Stomatologlar og'iz gigiyenasi va parvarishbo'yicha bilimlarni targ'ib qilishadi. Tishlarni to'g'ri yuvish, sog'lom ovqatlanish va muntazam tekshiruvlar orqali og'iz kasalliklari va jiddiy muammolar oldini olishda stomatologlar muhim ahamiyatga ega.

3. Estetik davolash;

Zamonaviy stomatologlar faqat davolash bilan cheklanib qolmay, estetik muammolarni ham hal qilishadi. Tishlarni oqartirish, kavisli tishlarni to'g'rilash (ortodontiya), tish implantatsiyasi kabi amaliyotlar orqali odamlarning tashqi ko'rinishini yaxshilashga yordam berishadi.

4. Jiddiy kasalliklarni aniqlash;

Og'iz bo'shlig'i ko'pincha boshqa kasalliklarning belgilarini ko'rsatishi mumkin. Masalan, diabet, yurak-qon tomir kasalliklari va hatto saraton kabi kasalliklarning ilk belgilarini stomatologlar aniqlashlari mumkin. Shunday qilib, stomatologlar tibbiy tekshiruvlar orqali kengroq sog'liq muammolarini erta bosqichda aniqlashda ishtirok etadilar.

5. Og'riqsiz va xavfsiz davolash usullari;

Zamonaviy stomatologiya texnologiyalari, masalan, lazer texnologiyasi, kompyuter tomografiyasi va og'riqsizlantirish usullari yordamida bemorlarni noqulaylikdan himoya qilish imkonini beradi. Bu stomatologlarga bemorlar uchun samarali va og'riqsiz davolash xizmatini taklif qilish imkonini beradi.

6. Ko'p qirrali mutaxassislik;

Bugungi kunda stomatologlar umumiy tish shifokorlari bo'lish bilan birga, turli ixtisosliklarda ham faoliyat ko'rsatadilar: ortodontlar (tishlar tuzilishi bilan ishlovchilar), parodontologlar (milk va tish to'siqlari bo'yicha mutaxassislar), endodontlar (tish ildizlari va pulpa kasalliklarini davolash).

Stomatologlar odamlarning umumiy salomatligi va hayot sifatini yaxshilashda katta ahamiyatga ega bo'lib, sog'lom tish va og'iz bo'shlig'i sog'lig'i butun organizm uchun muhim omil hisoblanadi.

Bugungi kunda stomatologlarning ahamiyati

Hozirgi kunda stomatologiya sohasidagi mutaxassislarning roli jamiyat uchun juda muhimdir. Tibbiyotning boshqa sohalari singari, stomatologiya ham tezkor rivojlanish bosqichida bo'lib, zamonaviy texnologiyalar yordamida insonlarning og'iz va tish salomatligini ta'minlash uchun yangi usullar va imkoniyatlar taklif etmoqda. Stomatologlarning bugungi kundagi ahamiyatini quyidagi nuqtalarda ko'rish mumkin:

1. Sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlash

Tish va og'iz bo'shlig'i salomatligi insonning umumiy sog'lig'i bilan chambarchas bog'liqdir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, og'iz bo'shlig'i muammolari yurak xastaligi, diabet, va hatto nafas olish yo'llari infektsiyalari kabi jiddiy kasalliklarning rivojlanishiga sabab bo'lishi mumkin. Stomatologlar insonlarning og'iz salomatligini himoya qilish orqali bu kabi kasalliklarning oldini olishga yordam beradi.

2. Zamonaviy diagnostika va davolash usullari

Bugungi kunda stomatologlar ilg'or texnologiyalardan foydalanish orqali tish kasalliklarini erta bosqichda aniqlash va davolash imkoniyatiga ega. Misol uchun, raqamli rentgen, kompyuter tomografiyasi, va lazer texnologiyalari yordamida bemorning tish va jag' holatini aniq ko'rish va to'g'ri davolash rejalarini ishlab chiqish mumkin. Bu usullar bemorning og'riqsiz va samarali davolanishini ta'minlaydi.

3. Estetik stomatologiya rivoji

Estetik stomatologiya bugungi kunda keng tarqalgan va juda talab yuqori bo'lgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Tishlarning to'g'ri joylashuvi, rangini o'zgartirish yoki yo'qolgan tishlarni qayta tiklash kabi xizmatlar orqali bemorlar o'zlarining tashqi ko'rinishidan yanada ko'proq mamnun bo'lishadi. Bu nafaqat ularning ishonchini oshiradi, balki ijtimoiy hayotlarida ham katta ta'sir ko'rsatadi.

4. Profilaktik stomatologiya

Stomatologlar nafaqat davolash bilan, balki kasalliklarning oldini olish bilan ham shug'ullanadi. Bugungi kunda profilaktik stomatologiya katta e'tiborga ega. Bu, muntazam ravishda tishlarni tozalash, og'iz bo'shlig'ini tekshirish, va gigiyenik odatlarni targ'ib qilish orqali amalga oshiriladi. Bu esa bemorlarga uzoq muddatli tish va og'iz bo'shlig'i sog'ligini saqlash imkonini beradi.

5. Bolalar stomatologiyasi ahamiyati

Bolalar tishlari doimiy tishlar paydo bo'lishidan oldin maxsus e'tiborga muhtoj bo'ladi. Bolalarga tishlar to'g'ri rivojlanishi, tishlash muammolarini bartaraf etish va tish gigiyenasini to'g'ri o'rgatish uchun stomatologlar muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, bolalar orasida tish kariyesi keng tarqalgan muammo bo'lib, stomatologlar bu kabi muammolarni erta aniqlab, davolash choralarini ko'rishi zarur.

6. Psixologik va ijtimoiy ahamiyat

Sog'lom va chiroyli tishlar insonning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Insonlarning go'zallik va salomatlik talablari ortib borayotgan bir paytda, stomatologlarning o'ziga xos roli ham ortib bormoqda. Zamonaviy stomatologlar nafaqat tishlar va og'iz bo'shlig'idagi muammolarni hal qilishadi, balki insonlarga yanada ijobiy ijtimoiy hayotni taqdim etishga yordam beradi.

Xulosa

Stomatologlarning bugungi kundagi ahamiyati nafaqat tibbiy xizmatlarni taqdim etish, balki insonlarning umumiy hayot sifatini oshirishda katta rol o'ynaydi. Ular og'iz va tish sog'ligini saqlash, kasalliklarning oldini olish va estetik ko'rinishni yaxshilash orqali jamoat sog'lig'iga katta hissa qo'shadilar. Shu sababli, stomatologiya sohasining ahamiyati ortib boraveradi va u zamonaviy tibbiyotning ajralmas qismi sifatida rivojlanishda davom etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Эндодонтия ҳақида тушунча Х.П.Комилов 2015 TDSI TOSHKENT
2. Болалар Терапевтик Стоматологияси Ва Стоматологик Касалликлар Профилактикаси И.Х.Халилов,О.С.Йўлдошхонова, Х.Ш.Рахмонов, Ж.Р.Абдуллаев, Б.О.Худанов 2011 Toshkent
3. Терапевтик Стоматология Пропедевтикаси Комилов Хайдар Позирович Ибрагимова Малика Худойбергановна Ризаев Жасур Олимжонович Рустамова Дилдора Абдумаликовна Юсупалиходжаева Саодат Хамидуллаевна 2006 TOSHKENT
4. Бруснецова, А. Е. Иммунологический статус пульпы зуба и его изменения при острых и хронических формах пульпита / А. Е. Бруснецова, И. Н. Перетягина, Д. С. Тишков // Вестник новых медицинских технологий. — 2016
5. Волков, А. Г. Обоснование применения диатермокоагуляции при эндодонтическом лечении зубов / А. Г. Волков, Ф. Ю. Даурова, Н. Ж. Дикопова [и др.] // Стоматология для всех. — 2018
6. Гордеева, О. В. Применение физиотерапевтических методов при эндодонтическом лечении / О. В. Гордеева, А. И. Иваненко, И. В. Старикова [и др.] // Colloquium-journal. — 2018

7. Иващенко, В. А. Морфологические изменения в пульпе зубов экспериментальных животных при лечении острого очагового пульпита с использованием современных материалов / В. А. Иващенко, А. А. Адамчик, А

